

Pere Gimferrer

Escriptor

Nascut l'any 1945 a Barcelona, Pere Gimferrer va publicar 'Arde el mar', el seu primer poemari, amb només 21 anys. Des de llavors, ha donat a conèixer una trentena de llibres, entre poesia, narrativa, assaig i dietaris. L'últim és 'El castell de la pureza'

MANOLO GARCÍA

“Retirar-me? I fer què? Continuo escrivint poesia”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

El diamant dins l'aigua era, fins a *El castell de la pureza* (Proa), l'últim poemari en català de Pere Gimferrer. Entre l'un i l'altre llibre hi ha tretze anys, durant els quals ha publicat quatre poemaris en castellà –l'últim dels quals, *Alma Venus* (2012)–, el relat entre narratiu i assagístic d'*Interludio azul* (2006) i la reedició ampliada de *Cine y literatura* (2012). Després de la roda de premsa de presentació de la novetat –on hi havia una quinzena de periodistes–, Gimferrer surt de la sala, buscant un lloc silenciós on fer l'entrevista. L'escenari triat és un menjador buit, amb una quinzena de taules parades fantasmagòricament.

El castell de la pureza està integrat per deu poemes.

El tema que els uneix és la llengua catalana i la tradició literària i parlada. No hi ha cap expressió que hagi inventat: tot es troba en llibres o repertoris que he llegit al llarg dels anys. La tradició de cada llengua és molt im-

portant: als poetes ens fa la meitat de la feina. En el cas d'*El castell de la pureza*, el grup més extens de poemes va ser escrit el 2012. N'hi ha dos de fets el 2013 i un altre el 2007. El més antic de tots, *Fisterra*, el vaig escriure el 2002: arrenca del problema del *Prestige*, però amb voluntat d'acabar parlant de la condició humana.

El castell de la pureza pren el títol d'*Igitur*, de Stéphane Mallarmé. El poema va ser escrit el 31 d'agost del 2012, i hi ha versos que podrien semblar una picada d'ullet al procés sobiranista: “Tants homes morts per l'or d'una senyera / per una llum apòcrifa potser, / afusellats als claus d'una estelada”.

Intento evitar, si puc, que els poemes tinguin gaires punts de contacte amb un informatiu televisiu. En el cas d'aquests versos concrets, fan referència a la Guerra dels Segadors. Entre el 1641 i el 1659, Catalunya ja va ser independent d'Espanya, tot i que no de França. Al poe-

“INTENTO EVITAR, SI PUC, QUE ELS POEMES TINGUIN GAIRES PUNTS DE CONTACTE AMB UN INFORMATIU TELEVISIU”

ma parlo de la mort dels catalans i del seu sacrifici. El procés sobiranista d'ara pot tenir qualsevol recorregut: ha començat d'una manera, però no es pot preveure com acabarà, tot i que potser el desenllaç ja estigués previst en l'enunciat inicial. El tema de la meua poesia no és l'actualitat, no sóc un equivalent a Tirteu [autor grec del segle VII aC]. Els poetes hem d'obtenir el màxim rendiment de la llengua que utilitzem. Hem d'intentar anar més enllà de les nostres possibilitats. Quedar-nos més ençà, encara que sigui per timidesa, no ens convé.

Un dels poemes que l'ha inspirat és *Oda a Catalunya*, d'Armand Obiols. És un poema postcarnerià extraordinari. Obiols, des de l'exili, hi deia que Catalunya vivia un temps de martiri i de sacrifici. Alhora, considerava que el patriotisme dels catalans era un acte de voluntarisme heroic. “Oh filla dels teus fills!”, escriu. Obiols mateix no va tornar mai de l'exili.

A més de la llengua, els deu poemes d'*El castell de la pureza* tenen en comú la reflexió sobre el temps.

Antonio Machado, que em sembla més interessant com a teòric que com a poeta, a *Lapalabra en el tiempo* escriu que la temporalitat no és privativa del poema, sinó que és també una característica essencial de les arts visuals. Sobretot del cinema, però també de la pintura. Fins i tot la música és temporal. Stravinsky, en una mena de demostració de fredor aparent, deia: “La música és una forma d'agonitzar el temps”. De vegades, però, hi ha vegades que els poemes parlen de manera expressa sobre el pas del temps, com en el cas de *Perspectiva Borromini*.

Aquí se centra en l'any 1988.

Havia acabat el llibre *El vendaval*. Pensava publicar-lo un any després, però als premis Josep Vallverdú de Lleida, l'editor Isidor Cònsul –que va morir el 2009– em va recomanar que el publicés aquell mateix any, perquè el següent tenia previstos molts llibres destacats. Això m'ho va dir a Lleida. El meu pare va fer la guerra a la mateixa ciutat, el 1938. *Perspectiva Borromini* no és una elegia a Cònsul ni un poema sobre el meu pare, ni tampoc sobre jo mateix publicant *El vendaval*, sinó sobre l'acció del temps en la vida de les persones.

Hi escriu: “A l'any vuitanta-vuit tot sembla closca; / ara totes les closques han caigut / i vaig per la vorera dels fantasmes / com Carles Ribba a Súnion, enecat per la llum”. Respecte a l'actualitat, el 1988 jo era més superficial. Si no ens tornem idiotes amb el pas dels anys –que també podria ser– quan tens poc més de 40 anys ets més superficial que quan t'acostes als 70. Una altra cosa és l'adolescent, que té una profunditat estranya derivada de la intervenció davant els sentiments. Hi ha poques persones que tinguin la voluntat dels adolescents. La perden de grans, però la poden retrobar més tard.

D'on neixen els seus poemes?

Els poemes no requereixen cap preparació prèvia. Les paraules em porten: l'aparició d'un vers o una imatge sempre és anterior al sentit lògic.

N'ha escrit, mentre treballa a les oficines de Seix Barral?

N'he començat algun, sí. Escric els versos per no oblidar-los, i continuo treballant.

No es retirarà?

Retirar-me? I fer què? Continuo escrivint poesia. He acabat un poemari en italià, i continuaré escrivint en castellà i català. Tot això sóc jo. Potser són massa coses. O massa poques, depèn! ◆◆